

A Régiók Bizottsága véleménye – „Felelősségteljes vállalkozások” csomag

(2012/C 277/17)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- üdvözlí, hogy az Európai Bizottság az Európa 2020 stratégia „Innovatív Unió” elnevezésű kiemelt kezdeményezése, a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja és az egységes piaci intézkedéscsomag középpontjába állította a szociális gazdaságot és a szociális innovációt;
- egyetért azzal, hogy a vállalati társadalmi felelősségvállalás stratégiai elemzése fontosabbá vált a vállalkozások versenyképessége tekintetében. Egy ilyen megközelítés a kockázatkezelésre, a költség-megtakarításra, a tőkéhez való hozzáférésre, az ügyfélkapcsolatokra, az emberierőforrás-menedzsmentre és az innovációs kapacitásra nézve egyaránt előnyös lehet. Azáltal, hogy figyelmet fordítanak a vállalati társadalmi felelősségvállalásra, a vállalatok megerősíthetik a munkavállalók, a fogyasztók és az állampolgárok beléjük vetett bizalmát;
- helyesli az Európai Bizottságnak az európai üzleti világ vezetőihez intézett felhívását, hogy szoros együttműködésben dolgozzanak a hatóságokkal és egyéb érdekelt felekkel a felelős üzletvitel egyre több uniós vállalkozásnál való előmozdítása érdekében a 2015-re és 2020-ra kitűzött egyértelmű célkitűzésekkel összhangban;
- biztatja az Európai Bizottságot, hogy fordítson nagyobb figyelmet az Unión belül még mindig érzékelhető fejlettségbeli és regionális különbségekre. A tagállamok, régiók és városok helyzete az Európa 2020 stratégiában megjelölt öt kiemelt célkitűzés – foglalkoztatás, kutatás és innováció, éghajlatváltozás és energia, oktatás és a szegénység megelőzése – tekintetében jelentősen eltér, és a válság is különböző mértékben érinti őket.

Előadó

Satu TIETARI (FI/ALDE), Säkylä település önkormányzatának tagja

Referenciaszövegek

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az európai adatvédelmi biztosnak a „Felelősségteljes vállalkozások” csomagáról, amely a következőket tartalmazza:

- a bevezető közleményt,
COM(2011) 685 final
- a számveteli irányelvek felülvizsgálatára irányuló javaslatot,
COM(2011) 684 final
- az átláthatósági irányelv felülvizsgálatára irányuló javaslatot,
COM(2011) 683 final
- a vállalati társadalmi felelősségvállalásról (CSR) szóló közleményt,
COM(2011) 681 final
- a szociális vállalkozásokért indított kezdeményezésről szóló közleményt,
COM(2011) 682 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság az Európa 2020 stratégia „Innovatív Unió” elnevezésű kiemelt kezdeményezése, a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja és az egységes piaci intézkedéscsomag középpontjába állította a szociális gazdaságot és a szociális innovációt;

2. egyetért azzal, hogy a vállalati társadalmi felelősségvállalás stratégiai elemzése fontosabbá vált a vállalkozások versenyképessége tekintetében. Egy ilyen megközelítés a kockázatkezelésre, a költségmegtakarításra, a tőkéhez való hozzáférésre, az ügyfélkapcsolatokra, az emberierőforrás-menedzsmentre és az innovációs kapacitásra nézve egyaránt előnyös lehet. Azáltal, hogy figyelmet fordítanak a vállalati társadalmi felelősségvállalásra, a vállalatok megerősíthetik a munkavállalók, a fogyasztók és az állampolgárok beléjük vetett bizalmát;

3. helyesli az Európai Bizottságnak az európai üzleti világ vezetőihez intézett felhívását, hogy szoros együttműködésben dolgozzanak a hatóságokkal és egyéb érdekelt felekkel a felelős üzletvitel egyre több uniós vállalkozásnál való előmozdítása érdekében a 2015-re és 2020-ra kitűzött egyértelmű célkitűzésekkel összhangban;

4. támogatja, hogy az Európai Bizottság nem szándékozik egyetlen meghatározást megadni a szociális vállalkozásra az EU egésze számára, amely minden félre nézve kötelező lenne és túl szigorú szabályozást eredményezne, és helyesli a közös elvekre vonatkozó javaslatot, amely lehetővé teszi a különböző tagállamok politikai, gazdasági és szociális stratégiáinak és

képességeinek figyelembevételét. Ugyanakkor a nyelvezetnek és a terminológiának következetesnek kell lennie minden uniós országban;

5. helyesli, hogy az Európai Bizottság elkötelezett egy fenntartható növekedést célul kitűző, erős és versenyképes Európa létrehozása iránt a gazdasági fellendülés megerősítése érdekében. Az Európa 2020 stratégia a „középpontba állítja” a versenyképes és a fenntartható üzleti modellek támogatását ⁽¹⁾;

6. megjegyzi, hogy a versenyképességet befolyásoló új változók megkérdőjelezték az európai gazdaság globális szerepét, valamint hogy határozottan támogatni kell az Európa 2020 stratégiát, amely segít az európai gazdaságnak pozíciója visszanyerésében. A növekedés motorjaként a szociális szemléletnek központi szerepet kell kapnia ebben a folyamatban;

7. hangsúlyozza, hogy a globális kihívásokra adandó válasz meghatározásakor ki kell használni az uniós szintű cselekvés által képviselt hozzáadott értéket. Az Európa 2020 stratégia célkitűzéseit csak a tagállamok erőforrásainak egyesítésével és szinergiák létrehozásával lehet teljesíteni;

8. támogatja a régiók és tagállamok közötti olyan átfogó együttműködés és megállapodások bővítését, amelyek az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek teljesítésére kötelezik őket;

9. biztatja az Európai Bizottságot, hogy fordítson nagyobb figyelmet az Unión belül még mindig érzékelhető fejlettségbeli és regionális különbségekre. A tagállamok, régiók és városok helyzete az Európa 2020 stratégiában megjelölt öt kiemelt célkitűzés – foglalkoztatás, kutatás és innováció, éghajlatváltozás és energia, oktatás és a szegénység megelőzése – tekintetében jelentősen eltér, és a válság is különböző mértékben érinti őket;

⁽¹⁾ COM(2010) 614 final.

10. úgy véli, hogy a felelős üzleti tevékenységet támogatni és jutalmazni kell a piacon, például a beruházási támogatásokkal és a közbeszerzésben. A támogatásoknak azokra a szereplőkre kell irányulniuk, akik felismerik a munkavállalók alapvető jelentőségét a vállalkozások fejlesztése szempontjából. A munkanélküliség által fenyegetettnek tekintett csoportokhoz tartozó személyek foglalkoztatási szintjének emelését jutalmazni kell, hogy egyre többen kövessék ezt a példát;

11. elégedett az Európai Bizottság javaslatával, hogy a szociálisan felelős vállalkozások nyilvános elismerésben részesüljenek. Az EU segíthet a bevált gyakorlatok terjesztésében, a társaktól való tanulás megerősítésében és a vállalkozások arra történő ösztönzésében, hogy fejlesszék ki saját megközelítésüket vállalati társadalmi felelősségvállalási kérdésekben;

12. felszólítja az Európai Bizottságot olyan jogszabályok megalkotására, amelyek arra kötelezik a befektetési alapokat és a pénzügyi intézményeket, hogy ügyfeleiket (polgárok, vállalkozások, hatóságok stb.) tájékoztassák az általuk alkalmazott etikai vagy felelős befektetési elvekről, illetve előírásokról vagy szabályokról, hogy ezáltal egy új etikai rendszert hozzanak a főáramba;

13. támogatja egy európai eszköz létrehozását, amely segít a szociális vállalkozásoknak finanszírozáshoz jutni;

14. javasolja, hogy az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága nyomon kövesse és rendszeresen értékelje a végrehajtást és a tájékoztatást ezen a területen. A társadalmi, környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos információk közzététele megerősítheti a különböző intézkedések iránti elkötelezettséget, ami megkönnyíti a fenntartható fejlődés főbb kockázatainak felismerését;

15. úgy gondolja, hogy a vállalatok részéről új készségekre, valamint értékrend- és magatartásbeli váltásra van szükség a vállalati társadalmi felelősségvállalás megteremtéséhez. A tagállamoknak fontos szerepük lehet abban, hogy az oktatási intézményeket – többek között középiskolai és egyetemi szinten is – arra ösztönözzék, hogy integrálják a vállalati társadalmi felelősségvállalást, a fenntartható fejlődést és a felelős polgárság értékeit az erre a területre vonatkozó tantervekbe;

16. örül, hogy a kezdeményezés kulcsfontosságú szerepet szán az EU új növekedési modelljében a tanulásnak, a társadalmi tudatosságnak és a fejlesztési tevékenység elismerésének, és támogatja az Európai Bizottságot abbéli szándékában, hogy olyan oktatási projekteket irányítson és támogasson, amelyek erősítik a társadalmi felelősségvállalást. Úgy véli, hogy a szociális vállalkozói hozzáállást már az oktatás legkorábbi szakaszában ki kell alakítani. Ennek eredményeképpen az emberekben megfelelően tudatosul a humántőke szerepe a gazdaságban;

17. elismeri, hogy az ipar fogalma kibővült, és hogy a hálózatépítésen alapuló új típusú ipar szerepe megnőtt. A társadalmi felelősségvállalásnak az összes műveletre való kiterjesztése előmozdítja az ilyen vállalkozások fejlődését;

18. felismeri, hogy a társadalmi felelősségvállalásnak az üzleti életre történő kiterjesztése kulcsfontosságú kihívást jelent az Unió emberi jogi politikájának következetesebbé tételében;

19. megjegyzi, hogy az irányadó ENSZ-alapelvek hatékonyabb végrehajtása hozzájárul majd az egyes emberi jogi kérdésekre és az alapvető munkaügyi normákra, többek között a gyermekmunkára, a börtönökben végeztetett kényszermunkára, az emberkereskedelemre, a nemek közötti egyenlőségre, a megkülönböztetésmentességre, az egyesülés szabadságára és a kollektív tárgyalásokhoz való jogra vonatkozó uniós célkitűzésekhez;

20. úgy véli, hogy az Európai Uniónak a legnagyobb társadalmi-gazdasági potenciállal rendelkező intézkedésekbe kell beruháznia, és támogatja az Európai Bizottság abbéli szándékát, hogy 2012-ben a vállalkozásokkal és érdekeltekkel együttműködve új emberi jogi iránymutatásokat fogalmazzon meg bizonyos ágazatok és a kkv-k számára az irányadó ENSZ-alapelvekre építve;

21. emlékeztet, hogy az egyik legfontosabb célkitűzésnek egy felelősebb és átláthatóbb finanszírozási rendszer kidolgozásának kell lennie. A befektetőknek nem csupán a meglévő pénzügyi előnyöket kell figyelembe venniük befektetési döntéseikben. A felelős személyzeti politika hosszú távú versenyelőnyök formájában fejti ki a hatását, amelyek pedig mérhető pénzügyi előnyökhöz vezetnek;

22. úgy véli, hogy a társadalmi felelősségvállalás céljának az egyre apadó erőforrásokkal való hatékonyabb, felelősebb és átláthatóbb gazdálkodást lehetővé tévő folyamatok kidolgozásának, valamint a szociálisan felelős intézkedések hatékonyabb végrehajtásának kell lennie;

23. kiemeli, hogy a demográfiai trendek kapcsolódnak az új fogyasztási modellekhez. A fejlett országok idősödő népessége körében egyre nagyobb a szociális szolgáltatások iránti kereslet, de ez lehetőséget is teremt társadalmilag felelős vállalkozások létrehozására;

24. javasolja, hogy az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága határozzon meg etikai és értékeken alapuló intézkedéseket, amellyel saját társadalmi felelősségvállalásuk kialakítására ösztönzi a vállalkozásokat. Ehhez új készségekre, valamint értékrend- és magatartásbeli váltásra van szükség;

25. javasolja olyan ösztönzők kidolgozását, amelyek arra bátorítják a vállalkozásokat, hogy önként és a saját kezdeményezésükre váljanak szociálisan felelősségteljesebbé. A vállalkozásoknak rugalmasságot kell biztosítani ahhoz, hogy a saját viszonyaiknak megfelelő innovációt végezhesenek, illetve azokhoz alkalmazkodó megközelítést alakíthassanak ki a vállalati társadalmi felelősségvállalás terén, és nem szabad túlterhelni őket méretükhöz és ágazatukhoz képest. Említést érdemel, hogy a vállalati társadalmi felelősségvállalás előmozdítja és ösztönzi a társadalmi párbeszédet;

26. úgy véli, hogy kézzelfogható és mérhető intézkedéseket kell kidolgozni helyi szinten Európa különböző részein, hogy a tevékenységek közvetlen és közvetett hatását is látni lehessen, és meg lehessen osztani;

27. támogatja az integrált fenntarthatóság koncepcióját, amelyben a gazdasági, társadalmi és környezeti tényezők kiegyensúlyozottak. Ösztönözni kell a szociális szempontok figyelembevételét a közbeszerzésben, miközben alkalmazni kell a hatályos uniós jogi keretet⁽²⁾;

28. rámutat annak fontosságára, hogy a tagállamok és a közigazgatás különböző szintjén működő hatóságok teljes mértékben használják ki a közbeszerzés jelenlegi jogi keretei által nyújtott valamennyi lehetőséget arra, hogy a társadalmi felelősségvállalás kritériumát beillessék a közbeszerzésbe. Ugyanakkor a kisvállalkozásoknak és a mikrovállalatoknak egyenlő lehetőséget kell biztosítani a pályázatokban való részvételhez, és biztosítani kell részvételük fenntarthatóságát;

29. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy a közbeszerzési jogszabályokat úgy módosítsa, hogy azok jobban figyelembe vegyék a helyi szükségleteket, és arra kéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy továbbra is vegye figyelembe ezeket a szükségleteket, valamint a kkv-k igényeit;

30. a közbeszerzési jogszabályok megreformálására irányuló intézkedési javaslatok kidolgozását ajánlja, hogy több lehetőséget biztosítsanak a kisebb, agilisabb és szociálisan felelősségteljesebb szereplők számára. Lehetővé kell tenni a minőség és a munkakörülmények hangsúlyozását a közbeszerzésben, különösen a szociális és egészségügyi ágazatokban;

31. kitart amellett, hogy az ajánlati felhívásokban támogatni kell a partnerségek és hálózatok létrehozását. A versenyalapú pályázati eljárásnak nem szabad túl összetettnek lennie és túlzott terhet rónia a résztvevőkre, és nem szabad kezelhetetlen mennyiségű papírmunkát követelnie. Szintén kerülni az eredmény lehető legolcsóbban és leggyorsabban való elérésének túlzott hangsúlyozása, fontosabb a társadalmilag elvárt minőségi szint elérése;

A kidolgozandó új modellek, valamint intézkedési javaslatok a társadalmilag felelős vállalkozások számának növeléséhez

A társadalmi felelősségvállalás mint versenyképességi tényező

32. támogatja azokat az intézkedéseket, amelyek segítenek a vállalkozásoknak társadalmilag felelősebb és versenyképesebb tevékenységek, termékek és szolgáltatási csomagok kidolgozásában. Felmérést kellene kidolgozni és elvégezni az ágazati know-how megismerésére, a fejlesztési lehetőségek és egy mérhető célkitűzés meghatározására, valamint a bevált gyakorlatok cseréjének ösztönzésére;

Felhasználóbarát jelleg a fogyasztók számára

33. úgy véli, hogy a fogyasztóknak könnyen hozzá kell férniük a társadalmilag felelős vállalkozásokkal és termékekkel kapcsolatos információkhoz. Az információknak könnyen használható és terjeszthető formában kell elérhetőnek lennie;

34. hangsúlyozza az átláthatóság és a termelési folyamatok bizonyos aspektusai nyilvánossá tételének fontosságát a

társadalmi felelősségvállalás szemléltetése érdekében. A terminológiának egyértelműnek és következetesnek kell lennie, és lehetőséget kell biztosítani a fogyasztóknak, hogy visszajelzést adjanak;

A pénzügyi ösztönzőket könnyen érthetővé kell tenni

35. úgy véli, hogy amennyiben pénzügyi és egyéb ösztönzőket nyújtanak a szociális vállalkozási szféra számára, akkor ezeket könnyen érthetővé kell tenni. Ugyanakkor az üzleti környezetnek képesnek kell lennie a felelősségteljes vállalkozás előmozdítására és vonzóvá tételére. A kisvállalkozásoknak is valódi lehetőséget kell biztosítani arra, hogy szociális vállalkozásokká váljanak;

Képzés, oktatás

36. úgy véli, hogy a szociális vállalkozási szféra túl kevés figyelmet kap a képzésben. Akadályozhatja a fejlődést, ha a szociális vállalkozások vezetői nem rendelkeznek vállalkozói szempontú megközelítéssel. Ezért a jövőben kettős módon kell megközelíteni a szociális gazdaság kérdését: egyfelől – képzési intézkedések keretében – a jelenre, másfelől pedig – felsőoktatási programok révén – a jövőre kell összpontosítani. E szempontok figyelembevétele lehetővé teszi a személyi állomány megfelelő képzését;

37. úgy véli, hogy a fejlesztési és képzési kezdeményezéseket a finanszírozókkal együttműködésben kell tervezni. Ily módon az emberi tőkét is fel lehet használni a szociális vállalkozási szféra fejlesztésére;

A közbeszerzési jogszabályok felülvizsgálata

38. megjegyzi, hogy a közszolgáltatások és a beszerzés terén a pályázattal kiemelt figyelmet fordít a költségekre. A közbeszerzések a közszolgáltatások és az árubeszerzés terén nagy, egyszeri pályázatok formájában történnek, ami kizárhatja a kisebb szereplőket a magasabb egységeik miatt. Meg kellene könnyíteni a fenntartható fejlődés figyelembevételét a közbeszerzési folyamatban. Képzést és iránymutatásokat kell nyújtani arról, hogyan kell beadni egy pályázatot;

A szociális vállalkozási szféra felkarolása

39. úgy véli, hogy ösztönözni kell a szociális vállalkozási szférát, hogy a különböző területek szakértői is szerephez jussanak és információkat osszanak meg a különböző gyakorlati szempontokról;

40. hangsúlyozza, hogy különösen a kkv-k kirekesztve érzik magukat az új rendelkezések és szabályozások megalkotásából. A vállalkozásoknak gyakorlati lehetőséget kell biztosítani arra, hogy befolyást gyakoroljanak és értékeljék a különböző intézkedések hatását, valamint rugalmasabb lehetőségeket kell nyújtani számukra pl. a finanszírozás terén;

41. fontosnak tartja továbbá új módszerek feltérképezését a vállalkozások teljesítményének, elszámoltathatóságának és átláthatóságának növelésére a finanszírozáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében;

⁽²⁾ „Szociális beszerzés: Útmutató szociális szempontok figyelembevételéhez a közbeszerzésben.” Európai Bizottság, 2011.

42. megjegyzi, hogy jelenleg a szociális gazdaság az Európai Unióban 11 millió alkalmazottat foglalkoztat, vagyis a teljes foglalkoztatottság 6 %-át biztosítja⁽³⁾. Ez sajátos társasági formájú szervezeteket (szövetkezetek, alapítványok, szövetségek, egyesületek) – amelyek közül sok szociális célokat szolgál az adott jogi formának megfelelően –, valamint hagyományos magántársaságként vagy részvénytársaságként működő szociális vállalkozásokat foglal magába;

43. kiemeli a szociális vállalkozási szféra elismertségének hiányát. A különböző régiók vagy országok szereplői közötti kapcsolatok hiánya gátolja a bevált gyakorlatok terjedését, a partnerségek kialakulását és az új felvevőpiacok felfedezését;

44. különösen hangsúlyozza a minél magasabb foglalkoztatási szintet célzó új, inkluzív növekedés szükségességét az egységes piacon;

45. felszólít annak mérlegelésére, hogy vajon a szociális vállalkozások jelentősen hozzá tudnak-e járulni a gazdasághoz, például a közszférában alkalmazott termelési módszerekre gyakorolt hatásuk miatt. A szociális vállalkozások követendő példaként szolgálhatnak a közszolgáltatási rendszer megújításához, ami a jövőben elkerülhetetlen lesz;

46. szeretné, ha a szociális vállalkozások sajátosságait figyelembe vennék, különösen a közbeszerzésben. Ennek azonban nem szabad torzítani a versenyt;

47. támogatja az Európai Bizottság által a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformján⁽⁴⁾ és az egységes piaci intézkedéscsomagban⁽⁵⁾ hozott intézkedéseket, amelyek célja, hogy megerősítsék a területi kohéziót és eredeti megoldásokat találjanak a szociális problémák, különösen a szegénység és a társadalmi kirekesztés kezelésére;

48. támogatja azt az elképzelést, mely szerint a szociális vállalkozások – melyeknek egyéb céljuk is van, mint hogy profitot termeljenek a résztvevőik számára – külön csoportot alkothatnának, saját társasági formával. Egy ilyen vállalati kategória azonban saját regionális és nemzeti prioritásokkal rendelkezne;

49. támogatja az Európai Bizottság javaslatát, hogy közös alapelveket hozzanak létre, tiszteletben tartva ugyanakkor a különböző tagállamok politikai, gazdasági és szociális téren hozott döntéseit és a szociális vállalkozások innovációs kapacitását;

50. hangsúlyozza, hogy a társadalmi felelősségvállalás a kisvállalkozások körében nem ismeretlen. Jelenleg is folytatnak szociális vállalkozási tevékenységet, még ha ennek nincsenek is tudatában, hiszen maga a terminológia és a fogalmak ismeretlenek lehetnek. Javítani kellene a fogalmak közismertségét, hogy hasznosítani lehessen őket a gyakorlatban, és a vállalkozások működését a helyes irányba lehessen terelni;

51. támogatja azokat az intézkedéseket, amelyek felhívják a figyelmet a szociális vállalkozási tevékenységekre, valamint növelik láthatóságukat és ismertségüket. A szociális vállalkozásokkal kapcsolatos információkat könnyebben és gyorsabban hozzáférhetővé kellene tenni a tapasztalatok és bevált gyakorlatok megosztása érdekében;

52. támogatja egy többnyelvű, elektronikus információcsere-platform létrehozását a szociális vállalkozások, üzleti inkubátorházak, üzleti klaszterek és beruházók számára, valamint az információmegosztás és az uniós programok keretében kínálgató támogatási lehetőségekhez való hozzáférés megkönnyítését. Fontos, hogy a platform létrehozása előtt konzultáljanak az érintett csoportokkal;

53. javasolja, hogy teremtsenek meg minden feltételt a projektfinanszírozási gyakorlatok egységesítéséhez. Ha valaki egy projekthez több forrásból kénytelen finanszírozást szerezni, kénytelen megismerkedni az összes finanszírozó szabályaival és iránymutatásaival, mivel az egyes finanszírozási rendszerekben a támogatás típusa és mértéke a közfinanszírozó, a projekt tartalma és a nemzeti szabályozás függvényében eltérő. Ez kiváltképp a szűkös forrásokkal rendelkező kisebb szereplők projektekben való részvételi lehetőségeit korlátozza. Az uniós finanszírozás működése, értelmezése és igénylése szintén figyelmet kíván;

54. úgy véli, hogy általános cselekvési irányokat és célzott programokat kell kidolgozni a szociális vállalkozások támogatása és a szociális innováció előmozdítása érdekében. Ezeket az intézkedéseket azonban úgy kell megtervezni, hogy ne torzítsák a versenyt;

55. felhívja a figyelmet azokra a nehézségekre, amelyekkel a szociális vállalkozásoknak szembe kell nézniük, amikor finanszírozást keresnek tevékenységeik fejlesztéséhez. A nyereség felhasználásának módja vagy a hátrányos helyzetűek foglalkoztatása a hitelezőkben és a potenciális befektetőkben gyakran azt a képzetet kelti, hogy a szociális vállalkozások más vállalkozásoknál kockázatosabbak és kevésbé jövedelmezőek;

56. támogatja az Európai Bizottság által javasolt intézkedéseket⁽⁶⁾, amelyek ösztönözik a gazdaság köz- és magán szereplőit, hogy nagyobb mértékben fektessenek a vállalkozásokba tőkerészesedés vagy kölcsönnyújtás útján, akár szociálisan felelős beruházáson, akár egy olyan európai eszközön keresztül, amely a szociális vállalkozások finanszírozásának támogatására szolgál;

⁽³⁾ CIRIEC (A Köztulajdonú, Szociális és Szövetkezeti Gazdaság Nemzetközi Kutató- és Tájékoztatóközpontja). „Az Európai Unió szociális gazdasága”, 48. o.

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye: „A szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja: A szociális és területi kohézió európai keretrendszere.” COM(2010) 758 final, 2010.12.16.

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye: „Egységes piaci intézkedéscsomag; Tizenkét mozgatórugó a növekedés serkentéséhez és a bizalom növeléséhez; Együtt egy újfajta növekedésért.” COM(2011) 206 final, 2011.4.13.

⁽⁶⁾ COM(2011) 681 final.

57. támogatja egy olyan európai szintű szabályozási keret létrehozását, amely lehetővé teszi újszerű, szociálisan felelős befektetési eszközök létrehozását;

58. kitart amellett, hogy a szociális vállalkozási szférában minden vállalkozásnak és alapítványnak működőképesnek kell lennie az egységes piacon, ezért a szabályoknak nem szabad túl összetettnek lenniük. Könnyen megérthető és betartható szabályokra van szükség;

59. üdvözli az Európai Beruházási Alap terveit ⁽⁷⁾, hogy egy „tőkebevonási ügyintézési pontot” [ESIEF ⁽⁸⁾] létesítsen 2012-ben, hogy szociális célokat kitűző eszközökbe fektessen be. A finanszírozás biztosítása különösen az induláskor nehéz;

60. javasolja egy új összevont szociális vállalkozási befektetési eszköz lehetőségének vizsgálatát, valamint annak mérlegelését, hogy ki lehet-e alakítani egy olyan szociális vállalkozási tevékenységet ösztönző megközelítést, amely a különböző finanszírozókat az innovációs rendszerben való részvételre ösztönzi. A finanszírozást befektetési tanácsadással és iránymutatással, valamint üzleti készségek fejlesztésével is össze kell kapcsolni, mivel a finanszírozási lehetőségek választéka önmagában megnehezíti az új, kisebb vállalkozások pályázását. Az, hogy nehéz leírást adni az üzleti tevékenységekről és célokat meghatározni, gátolja a finanszírozáshoz való hozzáférést;

61. fontosnak tartja azonban, hogy a beruházások feltételül szabják konkrét hatások elérését és a felelősségteljes működést;

62. javasolja, hogy az új innovációk és új vállalkozások létrehozása minőségi cél legyen a szociális vállalkozási tevékenység kialakításában, hogy segítsen a tartós munkanélküliség csökkentésében, valamint új és állandó munkahelyek és hálózatok létrehozásában, különösen a kisvállalkozások körében;

63. javasolja annak alaposabb tanulmányozását, hogy a szociális vállalkozási tevékenység és az ezzel járó képzés segíthet-e a kiszolgáltatott fiatalok munkába irányításában, és hogy a szociális vállalkozásokban való részvétel segíthet-e nekik szakmát és tapasztalatot szerezni, illetve a munkanélküli segély helyett visszairányítani őket a munka világába;

64. hangsúlyozza, hogy egy szociális vállalkozás létrehozása lehetőséget teremt arra, hogy a középkorú munkavállalók átadják szakértelmüket és hallgatólagos tudásukat a fiatalabb generációknak. Az idősebb munkavállalókat, akik sokkal tovább is tudnának dolgozni, szintén elbocsátás és marginalizáció fenyegeti a gazdasági válságban. Az uniós finanszírozást a mentor-gyakornok modell szociális vállalkozási tevékenységekben való alkalmazásának támogatására is lehet használni. A generációk közötti tudástranszfer jelentős hozzáadott értéket

képvisel, mivel az idősebb munkavállalók átadhatják gondolkodásmódjukat és szakértelmüket, míg a fiatalabb munkavállalók új ötleteket és lelkesedést hozhatnak magukkal. Ily módon a mentor-gyakornok modell mindkét irányban működik;

65. támogatja, hogy fokozottabban tájékoztassák az idősebbeket a szociális vállalkozási tevékenység előnyeiről az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve 2012 keretében;

66. úgy véli, hogy a vállalkozásoknak személyre szabott szakértői útmutatást, fejlesztési szolgáltatásokat, együttműködési szemináriumokat, tanulmányi látogatásokat és egyéb kapcsolódó tevékenységeket kell szervezni az üzleti készségek fejlesztése és a szaktudás cseréje érdekében;

67. előnyben részesíti a kellően hosszú távú megközelítést a töredezett, projektalapú megközelítéssel szemben. Az egyértelmű, időközi célkitűzéseken alapuló lépésenkénti folyamat elengedhetetlen a jövedelmező tevékenységek kialakításához a szociális vállalkozások körében;

68. támogatja az ágazatok közötti, valamint a különböző ágazatokban és területeken működő szervezetek közötti partnerségek kialakítását. Milyen más érintett szereplőket kell bevonni; kik vesznek már most részt szociális vállalkozási tevékenységekben? Mi a helyzet a kapcsolódó projektekkel, programokkal és hálózatokkal, amelyekkel a szociális vállalkozói tevékenység egésze kapcsolatban áll vagy igyekszik kapcsolatot kialakítani? Milyen módon részesülhetnek más projektek/finanszírozók/beruházók a hálózatépítés előnyeiből?

69. úgy véli, hogy megbízható megközelítéseket és működőképes modelleket kell kialakítani az érdekeltekkel együttműködve. Az európai szociális vállalkozásokat értékelni kell és nyilvántartásba kell venni, és meg kell határozni sajátosságaikat, pénzügyi modelljeiket, gazdasági súlyukat, határokon átnyúló növekedési potenciáljukat, jogi formájukat és a rájuk vonatkozó adórendszerek tartalmát és elveit. Ily módon fel lehet használni a meglévő információt, és a bevált gyakorlatokat magukba foglaló koncepcionális modelleket lehet kidolgozni,

A szociális vállalkozás tanúsítási rendszerének kidolgozása

70. úgy véli, hogy a vállalkozói szféra diverzifikálódásával és a különféle vállalkozók számának növekedésével a szociális vállalkozás fogalmát pontosítani kell, hogy úgy lehessen méltányos adóztatási gyakorlatokat, nyugdíjrendszereket és szociális biztonsági kiadásokat alkalmazni, hogy azok előmozdítsák a foglalkoztatást és a különféle üzleti lehetőségek fejlesztését;

71. javasolja az akkreditáció helyi szintű kidolgozását adott kritériumok alapján, valamint a szoros együttműködést és partnerségek kialakítását a régiók között; kéri, hogy a sajátos regionális szempontok kapjanak teret a felelősségteljes vállalkozások támogatása érdekében mind az elismerés tartalmi, mind pedig formai szempontjából;

⁽⁷⁾ EBB-csoport.

⁽⁸⁾ European Social Investment and Entrepreneurship Fund (ESIEF), amely a különböző tagállamokban 10-15 eszközbe fektetne be.

Képzés, iránymutatás és mentori tevékenységek a folyamatos fejlődés érdekében

72. úgy véli, hogy a szociális gazdaságban aktív vállalkozások kedvező működési környezetének megteremtése e vállalkozások újfajta irányítását és szakértelmét feltételezi, ami a felsőoktatási programok módosítása, illetve képzés és szisztematikus fejlesztés révén érhető el;

73. javasolja a gyakorlat általi tanulást, illetve a mentor-gyakornok megközelítést az erőforrások hatékony felhasználása érdekében. A már régóta működő szociális vállalkozások tapasztalatainak összegyűjtése és terjesztése az információgyűjtés alapvető része;

Olyan eredmények, amelyeket modellezni és reprodukálni lehet

74. megjegyzi, hogy meg kell vizsgálni, milyen mértékben lehet a szociális vállalkozói tevékenységeket végzők munkáját és tevékenységét modellezni és reprodukálni, valamint hogy hogyan lehetne ebből vonzó termelési modellt létrehozni, amely a befektetőket a fejlesztési tevékenységekbe való beruházásra, a fogyasztókat pedig vásárlásra sarkallná;

A fiatalok marginalizálódásának megakadályozása

75. úgy véli, hogy a fiatalok és a kirekesztés veszélyének kitett személyek foglalkoztatását és jólétét úgy kellene támogatni, hogy növeljük a tevékenységi lehetőségeket és fejlesztjük a szociális vállalkozás tevékenységeit. A hozzáférés megkönnyítésének elvét követve feltételekhez kötött pénzügyi támogatást lehetne kínálni a gyerekek és a fiatalok kirekesztődésének megelőzését célzó munkákhoz újfajta szolgáltatások kifejlesztésére és bővítésére. Ezenkívül a fiataloknak lehetőséget kellene kínálni arra, hogy saját projektjeikre és tevékenységeikre pénzügyi támogatást kérjenek;

76. megjegyzi, hogy egy tőzsdén jegyzett társaság nem működhet tagállami felügyelet nélkül;

77. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a program intézkedéseit a hatások értékelésére irányítsák;

78. támogatja a nagyobb rugalmasságot a pénzügyi információk közzétételének gyakorisága és időzítése terén a kis- és középméretű kibocsátók esetében, és szeretné, ha a közzététel gyakorisága megfelelő lenne;

79. támogatja a pénzügyi beszámolók szöveges részének egyszerűsítésére irányuló intézkedéseket a kis- és középméretű kibocsátók esetében;

80. reméli, hogy a szociális innováció tárgyalása során külön figyelmet fordítanak a marginalizálódás megakadályozására és a nemek közötti egyenlőségre;

81. szorgalmazza az információátadás szabványosítását és egyszerűsítését, és megjegyzi, hogy uniós szinten a tőzsdén jegyzett társaságokra vonatkozó pénzügyi információkhoz való hozzáférés jelenleg nehézkes: az adatok kereséséhez az érdekelt feleknek 27 nemzeti adatbázison kell átvágniuk magukat;

82. támogatná egy olyan üzleti környezet kialakítását, amely ösztönzőbben hat a kreativitásra és az innovációra, és amely növeli a vállalkozások iránti bizalmat a bürokrácia csökkentése és az akadályok eltörlése által, amelyek különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) tevékenységeit akadályozzák;

83. támogatja a felelős vállalkozások társadalomban betöltött szerepének kibővítését és egy olyan környezet kialakítását, amely társadalmi hatással rendelkező innovációk és gazdaságilag életképes projektek kifejlesztésére ösztönzi a vállalkozókat. A tevékenységeknek jövedelmezőnek és motiválóknak kell lenniük a vállalkozások számára, és a működési tevékenységeknek a kezdetektől figyelembe kell venni a vállalkozókat;

84. az intézkedések átfedésének elkerülése érdekében javasolja az „Innovatív Unió” kiemelt kezdeményezés egyidejű értékelését, amelynek célja a szociális innováció előmozdítása és az egyesületek és szociális vállalkozások kreativitásának kihasználása a legsérülékenyebb csoportok érdekében, valamint azoknak a sürgető szociális igényeknek a kielégítése, amelyekre a piacok és a hatóságok még nem reagáltak;

85. támogatja a számviteli irányelvek egyszerűsítését, különösen a kisebb vállalatok érdekében. A számviteli irányelvek követelményeinek – például a közzétételre és az értékelésre vonatkozó szabályoknak – ésszerűnek és tisztességesnek kell lenniük, és figyelembe kell venniük a vállalkozás méretét és tevékenységét;

86. úgy véli, hogy az egyszerűbb számviteli követelmények előmozdítanak egy olyan üzleti környezet kialakítását, amely ösztönzően hat a vállalkozásindításra és a vállalkozói tevékenységre. A Régiók Bizottságának nincsenek meg az erőforrásai a számviteli követelmények hatásainak értékelésére, és azt javasolja, hogy az Európai Parlament még a számviteli irányelv hatálybalépése előtt végezzen átfogó értékelést;

87. ugyanakkor olyan módon egyszerűsítene a jelenlegi követelményeket, hogy a számvitel összehasonlítható és a célnak megfelelő maradjon;

88. javasolja az azonos méretű vállalkozások határértékeinek szabványosítását az összehasonlítás megkönnyítése érdekében, és támogatja a pénzügyi adatok összehasonlíthatóságát az egész Európai Unióban;

89. támogatja az olyan szabályozás kialakítását, amely tiszteltben tartja a szubszidiaritás és az arányosság elvét, és azt is biztosítani szeretné, hogy az adminisztratív terhek arányban álljanak az előnyökkel;

90. támogatja az egységes piaci intézkedéscsomagot⁽⁹⁾, amelynek célja, hogy egyszerűsítse a kkv-k életét, amelyek az európai vállalkozások több mint 99 %-át teszik ki. A kisvállalkozói intézkedéscsomag felismeri azt, hogy a kkv-k igényeit külön kategóriaként kell kezelni, és ezt a kategóriát is külön szegmensekre kell osztani. Emellett a javaslat „gondolkozz először kicsiben” megközelítése lehetővé teszi, hogy a számviteli rendszerek megfeleljenek a különböző méretű vállalkozásoknak;

91. támogatja annak biztosítását, hogy a tagállamok ne támazzanak értelmetlen kiegészítő követelményeket. Ezt leginkább koordinált uniós szabályozáson keresztül lehet elérni. A közepes és nagyvállalatok tekintetében a pénzügyi adatszolgáltatást összehasonlíthatóbbá kell tenni uniós szinten, mivel ezeknek a vállalatoknak a tevékenységei gyakran az egész Unióra kiterjednek, és az egész belső piacon relevánsak az érdekelt felek számára;

92. támogatja a G8 kormányok ígését, hogy „olyan átláthatósági jogszabályokat és szabályozásokat vezetnek be vagy olyan önkéntes standardokat ösztönöznek, amelyek az olaj- és gázipari társaságok és a bányavállalatok számára előírják az általuk a kormányoknak teljesített kifizetések közzétételét”. Az Európai Parlament is közzétett egy állásfoglalást⁽¹⁰⁾, amelyben ismételten hangsúlyozza, hogy támogatja az országokénti adatszolgáltatási követelményeket, különösen a nyersanyag-kitermelő iparágak esetében;

Következtetések

93. prioritásnak tekinti azokat az intézkedéseket, amelyekkel a kkv-kat támogatni, ösztönözni és segíteni tudjuk abban, hogy szélesebb körben figyelembe vegyék a szociális szempontokat és a társadalmilag felelős elképzeléseket a tevékenységeikben. Körülbelül 24 millió kis- és középvállalkozás található az Európai Unióban, és az Unió jövője tekintetében fontos, hogy hogyan támogatjuk különösen a fiatalokat az újfajta, társadalmilag felelős vállalkozási tevékenységben való részvételben;

94. úgy véli, hogy a jól megválasztott intézkedések ösztönzik az új vállalkozások létrehozását, valamint a meglévő vállalkozások növekedését. Az iparpolitikai intézkedéseket különösen a nemzetközi és társadalmilag felelős növekedési ambíciókkal rendelkező, a hálózatokat kihasználni képes, munkahelyeket teremtő vállalkozások támogatására kell irányítani;

95. meg van győződve arról, hogy a jövő a regionális fejlődésben rejlik. A választott célkitűzések és eljárások célul tűzhetik új dolgok kialakítását, a régiók megőrzését vagy az üzleti környezetben történt változásokhoz való alkalmazkodást. Kulcsfontosságú tényező, hogy egy adott régió mennyire képes építeni a know-how-ra, kihasználni erősségeit, specializálódni, valamint hálózatokat építeni regionális, nemzeti és nemzetközi szinten;

⁽⁹⁾ A számviteli irányelvek felülvizsgálata az alábbi dokumentum 2.11. pontjában található: A Bizottság 2011. áprilisi közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Egységes piaci intézkedéscsomag – Tizenkét mozgatórugó a növekedés serkentéséhez és a bizalom növeléséhez; Együtt egy újfajta növekedésért”, elérhető a <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011DC0206:HU:NOT> oldalon.

⁽¹⁰⁾ INI/2010/2102. számú állásfoglalás.

96. megjegyzi, hogy meg kell állapítani a vállalkozásoknak nyújtott támogatás hatékonyságát és relevanciáját, és hogy az eredmények alapján meg kell tenni a szükséges változtatásokat és megtakarításokat. Hálózatokba rendezett üzleti tevékenységeket kell kialakítani a regionális iparpolitika általános támogatása érdekében, miközben jobban ki kell használni az egyes régiók lehetőségeit és erősségeit. A központi területek és a peremterületek közötti együttműködést a fejlődés feltérképezésével lehet növelni. Hatékonyabbá kell tenni továbbá a régiók közötti együttműködést, a partnerségek kialakítását és a hálózat-építést;

97. fontosnak véli megfigyelni, hogy a projektek volumene és a szabályok összetettsége eredményeképpen a projekteket olyan projektirányításra szakosodott szervezetek irányítják-e, mint az önkormányzatok, egyetemek, iskolák és különböző vállalkozásfejlesztési vállalatok. Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a kisvállalkozások egyenlő lehetőségeket kapjanak a projekteken való részvétel terén. Az elismert szervezeteknek több erőforrás áll rendelkezésükre a projektekre vonatkozó bonyolult szabályok áttanulmányozásához és a beadandó jelentések elkészítéséhez, amihez a kisebb vállalkozások nem rendelkeznek szaktudással vagy lehetőségekkel. Ugyanakkor a vállalkozások rugalmasabb működése lehetővé tenné a projektek költséghatékonyabb végrehajtását;

98. hangsúlyozza, hogy a szociális vállalkozás szervezeti formája jelenleg rosszul definiált; a főszereplők még mindig a közhivatalnokok és a nagyobb szereplők, és a vállalkozások még mindig inkább úgy tekintenek a szociális vállalkozási tevékenységekre, mint egyfajta jótékonyági szolgáltatásra, és nem mint igazi üzleti tevékenységet generáló tevékenységre. Ezért az ilyen tevékenységeket idegennek tekintik a vállalkozói tevékenységtől, és ezt a kettőt egymással versengő, nem pedig párhuzamosan működő tevékenységnek tekintik. Különös figyelmet kell fordítani erre a kérdésre a szociális vállalkozási szféra fejlesztésének összefüggésében;

99. úgy véli, hogy javítani kell a szociális vállalkozásokat érintő lehetőségekről való tájékoztatást, és az információkat hozzáférhetőbbé kell tenni. A központi portálon hozzáférhetővé kell tenni alapvető fontosságú, friss információkat. Az információt össze kell kapcsolni és hatékony eszközök, például hírlevelek által kell terjeszteni, meg kell osztani a legfontosabb tapasztalatokat, és frissítéseket kell végezni;

100. úgy véli, hogy meg kell állapodni a meghozandó intézkedések prioritási sorrendjéről, és a legjobb gyakorlati intézkedéseket, módszereket és eljárásokat kell megtalálni a különböző területek problémáinak kezelésére. Ezeket az eljárásokat definiálni és reprodukálni kell, hogy a lehető legtöbb érdekelt használhassa őket;

101. úgy véli, hogy mindenféle vállalkozással kapcsolatos fejlesztési kapacitást növelni kell; az ágazatban dolgozó szociális vállalkozók tapasztalatainak összegyűjtése és megosztása az egyik legfontosabb módja az információmennyiség növelésének. Európának eltökéltnak kell lennie egy olyan integrált Unió kialakítása iránt, amelyben minden szereplő fontos, és amely erőfeszítéseket tesz, hogy mindenki saját készségeit fejlesztő szerephez juthasson;

102. megjegyzi, hogy a cél az új koncepciók születésének és az újszerű megoldások használatba vételének támogatása. A kísérletezés segítségével a sikerek és kudarok révén a piac új megoldásokkal és empirikus információval gazdagodhat. A terület színvonalasabb és működőképesebb modellekre tesz szert, emellett képet kapunk arról, hogy egy adott koncepció a különböző célszágokban hogyan válik be és milyen hatást gyakorol, illetve milyen nehézségekbe és problémákba ütközik;

103. megjegyzi, hogy a kísérleti projektek új érdeklődést kelthetnek a vállalkozási szféra iránt. Rengeteg lehetőség van a kísérletezésre, és a kísérleti projektek lehetővé teszik a kockázatok bizonyos korlátok között tartását. Ha azt akarjuk, hogy a kísérleti projektek jövedelmező üzleti elképzeléseket eredményezzenek, a kezdeti szakaszokban fontos a finanszírozás és tájékoztatás formájában biztosított támogatás. A kísérleti projektek tanulási platformokként is funkcionálhatnak új megközelítések bevezetését megelőzően;

104. végezetül javasolja a megoldások módszeres, hosszú távra történő és lépésenkénti kidolgozását. Európának új lendületet kell vennie a gazdasági növekedés ösztönzése iránti elkötelezettségében, és ez társadalmilag felelős módon érhető el, figyelembe véve a környezeti megkötéseket. Olyan intézkedéseket kell kidolgozni a kirekesztés megakadályozására, amelyeknek hosszú távú hatásuk van. A rövid távú, projektalapú, konkrét nyomon követés nélküli intézkedések kerülendőek. Továbbra is támogatjuk részletesebb intézkedési javaslatok és jelentések kidolgozását mind a társadalmi felelősségvállalásról, mind a szociális vállalkozásokról, hogy többet lehessen tenni a társadalmi stabilitás előmozdításáért. Összességében elsődleges fontosságú, hogy felhívjuk a figyelmet a fejlesztési erőfeszítésekre, megosszuk a bevált gyakorlatokat és építünk rájuk, megosszuk a rendelkezésre álló információkat és reprodukáljuk az eredményeket. A Régiók Bizottsága ösztönzi a prototípusok meghatározását és az előremutató tevékenységek támogatását.

Kelt Brüsszelben, 2012. július 19-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Mercedes BRESSO
